

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (географія)

Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)

Галузь знань: 01 Освіта

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: завідувач кафедри географії України та регіоналістики,
д.геогр.н., доцент Костащук Іван Іванович

Профайл викладача:

[http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1594\]\[caf_per_s_id\]=95&commands\[1594\]=item](http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_per_s_id]=95&commands[1594]=item)

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: i.kostaschuk@chnu.edu.ua

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	До 13.00
	четвер	До 13.00
	п'ятниця	Не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Курс розроблений для студентів освітнього рівня магістр географічного факультету ОП «Середня освіта (географія)». Викладання курсу спрямоване на набуття студентами ґрунтовних знань та умінь, необхідних для здійснення успішної управлінської діяльності в середовищі закладів освіти. Тому у курсі представлено огляд теоретичних управлінських концепцій, принципів, методів, нормативних засад й створено умови для вивчення технологічних процесів та інструментів, що необхідні для практичної діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни "Педагогічний менеджмент" є набуття студентами професійної компетентності для здійснення успішної управлінської діяльності в сфері освіти.

3. Завдання курсу:

- формування у студентів знань про сутність, мету, завдання, принципи, методи, критерії якості управлінської діяльності в освітній сфері;
- формування знань, умінь та навиків планування, організації, контролю управлінської діяльності у школі, підвищення конкурентноспроможності навчального закладу;
- набуття студентами умінь аналізу управлінських рішень та діяльності, вибір та застосування найбільш ефективних стратегій та стилів управління;
- оволодіння прийомами розвитку організаційної та управлінської культури сучасного менеджера освіти.

4. Пререквізити: Педагогіка з основами педмайстерності, загальна психологія

5. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК1 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань.

ЗК 9. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та мотивування людей до досягнення спільної мети.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні теоретичні основи географії та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах

ФК 4. Здатність застосовувати кількісні методи у навчанні географії.

ФК 8. Вміння планування та керування польовими і практичними дослідженнями з географії в середній школі

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ПРН 3 Постійно підвищувати рівень своїх знань.

ПРН 7 Здатність проводити заняття з фахових дисциплін.

ПРН 10 Застосовувати сучасні теоретичні основи географії та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах

ПРН 14 Застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху

ПРН 17 Приймати ефективні рішення у професійній діяльності та мотивувати людей до досягнення спільної мети

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Педагогічний менеджмент												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	V(I)	1(9)	3	90	2	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна	V(I)	1(9)	3	90	2	4	4	-	-	82	-	залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ												
Тема 1. Вступ до курсу «Педагогічний менеджмент».	5	2	-	-	-	3	7	-	1	-	-	6	
Тема 2. Принципи та методи освітнього менеджменту	9	2	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8	
Тема 3. Характеристика системи управління освітою в Україні	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8	
Тема 4.	20	2	2	-	10	6	18	-	1	-	10	8	

Підсумкове заняття													
Разом за ЗМ1	44	8	6	-	10	20	44	2	2	-	10	30	
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ПРАКТИЧНІ ЦІЛІ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 1. Практика управлінської діяльності в середній школі	9	2	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10	
Тема 2. Стратегії і стилі діяльності менеджера освіти	10	2	3	-	-	5	14	1	1	-	-	12	
Тема 3. Комунікативна культура менеджера в закладі освіти	10	2	3	-	-	5	11	-	1	-	-	10	
Тема 4. Підсумкове заняття	17	1	1	-	10	5	20	-	-	-	10	10	
Разом за ЗМ 2	46	7	9	-	10	20	56	2	2	-	10	42	
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	4	4	-	-	82	

6.2.1 Тематика індивідуальних завдань

1. Поняття про управління, керівництво, менеджмент.
2. Поняття педагогічного менеджменту, менеджменту в освіті.
3. Структурно-функціональні компоненти системи освітнього менеджменту.
4. Історичні передумови виникнення менеджменту як науки управління.
5. Характеристика школи наукового управління (Ф. Тейлор, Л. Гільберт, Г. Форд).
6. Класичний напрям менеджменту та його складові (М. Вебер, А. Файоль).
7. Гуманістичний менеджмент: основні ідеї й складові (Е. Мейо, Д. Карнегі, А. Маслоу, Мак Грегор).
8. Емпірична школа менеджменту.
9. Типи менеджерів за теорією «Х», «У» Мак Грегора.
10. Проблеми сучасного менеджменту.
11. Закономірності управлінської діяльності.

12. Принципи освітнього менеджменту: багатofункціональності, системності, інтеграції, партисипативності, зовнішнього оцінювання, професійно свободи, поваги до учня, правової захищеності управлінського рішення, соціальної справедливості, індивідуального підходу, найменшого впливу, відповідності, підвищення кваліфікації, консенсусу, колегіальності.
13. Психологічні принципи управлінської діяльності.
14. Принцип невизначеності відгуку.
15. Принцип неадекватності взаємного сприйняття.
16. Принцип неадекватності самооцінки.
17. Принцип перекручування інформації.
18. Принцип самозбереження (збереження особистісного статусу підлеглого).
19. Принцип компенсації.
20. Методи управління.
21. Система органів державного управління освітою. Характеристика прав і повноважень.
22. Діяльність органів громадського самоврядування в системі освіти.
23. Сучасні тенденції в управлінні освітою.
24. Інспектування закладів освіти
25. Характеристика структури системи освіти України.
26. Сутність національної рамки кваліфікацій.
27. Типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти.
28. Поняття про державний стандарт і загальноосвітні програми.
29. Правові основи управління закладами освіти.
30. Завдання та характеристика діяльності колегіальних органів управління закладом освіти.

6.2.2 Самостійна робота

1. Посадові обов'язки, права, повноваження та функції адміністрації школи.
2. Повноваження та зміст роботи колегіальних органів громадського самоврядування:
  3. Наглядова (піклувальна) рада закладу освіти. Статут школи.
  4. Характеристика управлінських функцій.
  5. Планування і контролювання роботи школи. Основні типи планування.
  6. Підготовка школи до нового навчального року. Складання робочого навчального плану.
  7. Процедура оформлення основних документів тарифікаційного списку.
  8. Підготовка документів про комплектацію школи.
  9. Складання розкладу. Оцінка якості розкладу.
  10. Особливості внутрішкільного контролю. Види, форми і методи внутрішкільного контролю.
  11. Методична робота в школі: основні складові.
  12. Підвищення кваліфікації вчителів. Процедури атестації й сертифікації педагогічних працівників.

6.2.3 Семінарські заняття

Змістовий модуль 1
Принципи та методи освітнього менеджменту
Характеристика системи управління освітою в Україні
Змістовий модуль 2
Практика управлінської діяльності в середній школі
Стратегії і стилі діяльності менеджера освіти
Комунікативна культура менеджера в закладі освіти

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є екзамен (іспит).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку чи екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену чи заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною

ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

<i>Поточне оцінювання (аудиторна (лекційний матеріал і практичні роботи) та самостійна робота)</i>										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4		T1	T2	T3	T4			
7	8	7	8		7	8	7	8			

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Іванова Т. Культура педагогічного менеджменту викладача ВНЗ непедагогічного профілю :навчально-методичний посібник /[Т.В. Іванова] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих. Київ : Педагогічна думка, 2012. 137 с. .

2. Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою /В.Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.

3. Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /Віталій Андросюк ; Міністерство освіти і науки України. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 199 с.

4. Мармаза О. І. (Олександра Іванівна) Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с

5. Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський : [Видавець Зволейко Д. Г.], 2010. 190 с.

8.2. Допоміжна

1. Адаптивне управління :прикладний аспект, поширення в освітній системі України : колективна монографія /[Г.В. Єльнікова ... [та ін.] ; за загальною редакцією Г.В. Єльнікової] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут професійно-технічної освіти. Тернопіль: Крок, 2015. 420с.

2. Андросюк В. М. (Віталій Миколайович). Педагогічний менеджмент і психодидактика :навчальний посібник /Віталій Андросюк. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 214 с

3. Єльнікова Галина Василівна. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні /Г.В. Єльнікова ; АПН України, Державна академія керівних кадрів освіти. Харків : Крок, 1999. 301 с.

4. Лунячек Вадим Едуардович, Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /В.Е. Лунячек ; Національна академія державного управління при Президентові України, Харківський регіональний інститут державного управління..Харків : Магістр, 2014. 511 с.

5. Педагогічний менеджмент :проблеми і перспективи вищої школи : монографія /[В.В. Хачванкян ... [та ін.] ; під редакцією В.В. Хачванкяна ; Донецький університет економіки та права, Донецький національний університет, Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського. Донецьк : ДонУЕП, 2012. 154 с.

6. Семез А. А. Менеджмент в освіті : навчальний посібник /А.А. Семез; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Кіровоград : М.В. Александрова, 2011. 167 с.